

Acte Préalable



AP0250

World Premiere Recording

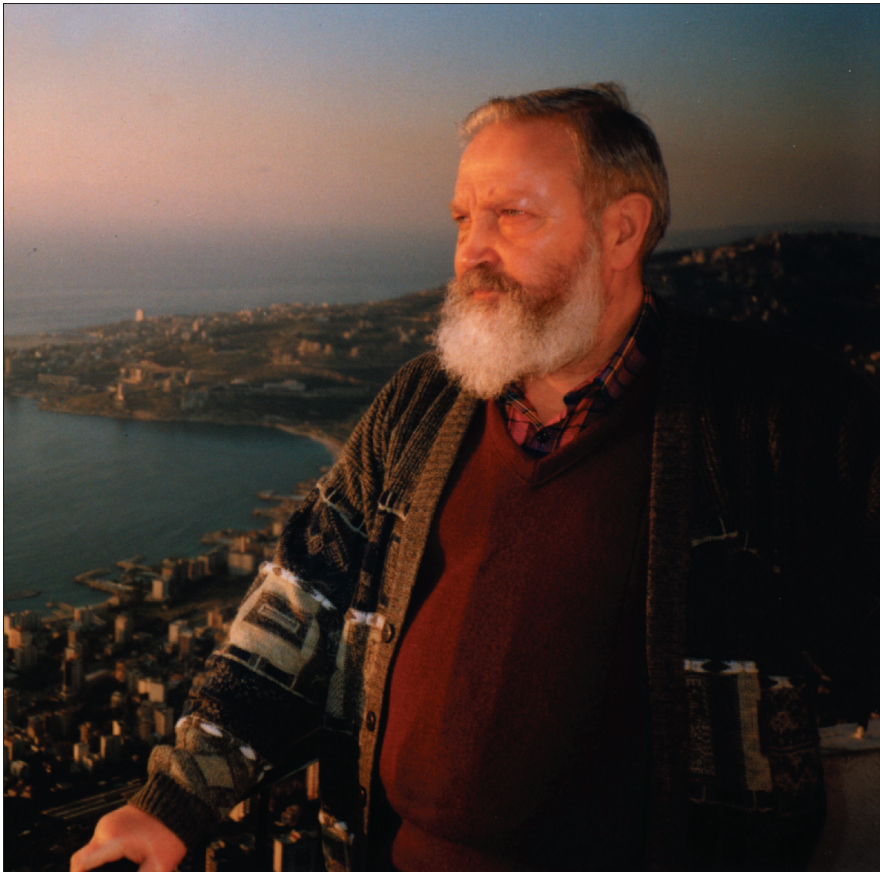
Marian Sawa

Organ Works – V

Entrada festiva · 3 Elegies · Polish preludes
Preludes on Polish church's songs
Sonata Hafis · Toccata & Fugue



Bartosz Patryk Rzyman



Marian Sawa

1937–2005

1	Entrada festiva (1998)	7'44"
	Three Elegies (1995)	10'29"
2	I Misterioso	5'29"
3	II Dolente	2'06"
4	III Funebre	2'54"
	Polish Preludes (2002)	7'23"
5	I Archanioł Boży, Gabriel (God's Archangel Gabriel)	2'53"
6	II Hejnał wszyscy zaśpiewajmy (Bugle Call Everyone Let Us Sing)	4'30"
	Preludes on Polish church'a songs (2003)	33'17"
	na Adwent (for Advent):	
7	I Głos wdzięczny z Nieba wychodzi (The Charming Voice Is Resulting From The Heaven)	1'44"
8	II Oto Pan Bóg przyjdzie (Ecce Dominus veniet)	2'10"
	na Boże Narodzenie (for Christmas):	
9	I Ach, ubogi żłobie (Ah, Poor Manger)	1'25"
10	II Mizerna, cicha (Miserable, quiet)	2'03"
	na Wielki Post (for the Lent):	
11	I Dobranoc, Głowo Święta (Goodnight, The Holy Head Of Jesus)	2'57"
12	II Krzyżu Święty nade wszystko (The Cross More Than Anything Else)	3'08"
13	III Ogródzie Oliwiny (Olive Garden)	2'27"
14	IV Ty, któryś gorzko na Krzyżu umierał (You Who Bitterly On The Cross Died)	2'42"
	na Zmartwychwstanie (for Resurrection):	
15	I Przez Twoje Święte Zmartwychpowstanie (Through Your Rising From The Dead)	3'23"
16	II Już słońce schodzi ogniste (The Sun Is Already Descending Fiery)	1'26"
17	ku czci Najświętszego Sakramentu (in Honour of The Blessed Sacrament):	3'10"
	Pójdźcie błogosławić Pana (Go To Bless the Lord)	
18	do Najświętszego Serca Pana Jezusa (to Most Sacred Heart of Jesus):	2'49"
	Nieskończona, najśliczniejsza (Endless, Loveliest)	
19	do Matki Bożej (to Mary, Mother of God):	3'52"
	Bogurodzica, Dziewica (The Mother Of God, The Virgin)	
20	Sonata Hafis (1995)	5'26"
21	Toccata and Fugue (2004)	4'57"

TT: 69'24"

publishers	Wydawnictwo Muzyczne Acte Préalable skr. pocztowa 71 – 02-800 Warszawa 93 – Poland acteprealable@wp.pl – www.acteprealable.com
management	Magdalena Wolińska
artistic director & producer	Jan A. Jarnicki
art direction	Małgorzata Łoza-Lipszyc
consultant	Arkadiusz Jędrasik
recording location	Recorded in the Basilic Minor in Strzegom at the organ of a German company Sauer (1927) September, 7-8, 2011.
recording engineer	Grzegorz Stec
text	Bartosz Patryk Rzyman Maria Ewa Syska
english translation	Anna Ziobrowska
photos	Jerzy Krzywda archive of Bartosz Patryk Rzyman

Pltę dedykuję Państwu Pelagii i Władysławowi Krawiec.

Pragnę gorąco podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do wydania tej płyty, bez których pomocy byłoby to niemożliwe. Dziękuję za wsparcie finansowe i duchowe Państwu Pelagii i Władysławowi Krawiec, Annie Rzyman, Kazimierze i Stanisławowi Laureckim, Księdzu Prałatowi Markowi Babuście-Kustoszowi Bazyliki, Panu dr Jerzemu Krzywdzie – Prezesowi Rady Parafialnej przy Bazylice Strzegomskiej.

Dziękuję także Panu Antoniemu Szydłowskiemu za przygotowanie organów do nagrania niniejszej płyty oraz Katarzynie Szydłowskiej za rejestrowanie podczas realizacji.

I dedicate this CD to Pelagia and Władysław Krawiec.

I would like to express my sincere thanks to the all who contributed to the releasing of this record. For financial and spiritual support I would like to thank to Pelagia and Władysław Krawiec, Anna Rzyman, Kazimiera and Stanisław Laurecki, Priest prelate Marek Babuška, the curator of the Basilic Minor and dr Jerzy Krzywda, a president of a parish council at the Basilic Minor in Strzegom .

I also thank Antoni Szydłowski for preparing the organs to record and Katarzyna Szydłowska for assisting while producing.

Bartosz Patryk Rzyman

Zebraane na płycie dzieła to utwory wirtuozowskie, mistrzowskie oraz kompozycje pełne zadumy, modlitwy, mistycyzmu, kontemplacji.

Płyta otwiera **Entrada festiva**, napisana w 1998 r. przez Mariana Sawę dla uświetnienia Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej w Jeleniej Górze, w kościele Podwyższenia Krzyża Świętego. Utwór wirtuozowski o fanfarnowym, uroczystym charakterze. Kompozytor w bardzo ciekawy sposób wplata cytat pieśni *Christus vincit, Christus regnat*, w Polsce znanej pod tytułem *Chrystus Wodzem, Chrystus Królem*.

Trzy Elegie na organy lub fortepian, to cykl wariacji opartych na temacie pieśni *Ja wiem, w kogo ja wierzę*. Kompozycja ta powstała w dniach 4-5 września 1995 r. Utwór jest wyrazem pamięci dla zmarłej tragicznie pianistki Ewy Niekraszewicz.

W I Elegii – Misterioso temat pieśni jest najbardziej czytelny. Muzyka ta nastroja do medytacji, zadumy, modlitwy. Utwór utrzymany jest w formie A-B-A1.

W II Elegii – Dolente mamy do czynienia z dwugłosowym kanonem. Rytm punktowany oraz skoki septymowe i sekstowe w kontrapunkcie nawiązują do retoryki bachowskiej.

III Elegia – Funebre utrzymana jest w fakturze akordowej. Nieco przypomina *Preludium c-moll* op. 28 nr 20 Fryderyka Chopina. Jednostajny, miarowy ruch ćwiercnotowy, rozdzielony pauzami przywołuje marsz żałobny. Symbolizuje upływający, przemijający czas. Cały cykl przepelnia smutek, żal, cierpienie. Jest to medytacja, modlitwa, rozważanie nad kruchością ludzkiego życia, nad przemianami, nad przeznaczeniem... Utwór ten jako pierwszy na fortepianie dla Musica Sacra Edition nagrał Marcin Tadeusz Łukaszewski. Na organach jest to premierowe nagranie przez piszącego te słowa.

Preludia Polskie powstały w 2002 r., na prośbę prof. Marietty Kruzel-Sosnowskiej. Cechuje je ciekawa, oryginalna harmonia, różnorodność form oraz osobliwy nastrój. Oparte są na tematach pieśni adwentowych i

bożonarodzeniowych. Z całego zbioru na płytę zostały nagrane preludia adwentowe *Archanioł Boży, Gabryel oraz Hejnał wszyscy zaśpiewajmy*.

Preludia na tematy polskich pieśni kościelnych. Ten obszerny cykl Marian Sawa skomponował w 2003 r. Preludia oparte są na pieśniach wypełniających cały rok liturgiczny. Wśród nich są kompozycje bardzo wirtuozowskie, takie jak, np. *Preludium „Bogurodzica, Dziewica”* oraz utwory pełne powagi, modlitwy, skupienia, czy nawet cierpienia i bólu, jak *Preludia na Wielki Post*. Utwory te idealnie pasują do wykonywania liturgicznego i koncertowego. Cechuje je oryginalna, ciekawa harmonia i forma, oraz urozmaicona faktura. Kompozycje te wprowadzają słuchacza jak i wykonawcę w stan modlitewnego uniesienia. Dzięki takim utworom dowiadujemy się jak wrażliwym i uduchowionym człowiekiem był ich twórca. Dzieła te uczą wiary i pokory wobec Boga i wielkiego kompozytora, jakim był Marian Sawa.

Sonata Hafis na instrumenty klawiszowe, skomponowana w 1995 r., to bardzo ciekawy, efektowny, błyskotliwy i wirtuozowski utwór. Swoją nietypową tytuł bierze od skoku kwarty h-fis, będącym motywnym przewodnim, pojawiającym się wielokrotnie w toku całej kompozycji. *Sonata Hafis* to dzieło jednoczęściowe, lecz o trzech kontrastowanych fazach rozwojowych: I – *Presto*, II – *Meno mosso*, będące jakby odpoczynkiem po szybkiej fazie pierwszej, pełnym zadumy, refleksji, nastroju wyciszenia, III – *Presto con fuoco*, będące wirtuozowską Codą, kończąca utwór. Jest to pierwsze organowe nagranie tej kompozycji. Dzieło zostało już jednak nagrane wcześniej na fortepianie i klawesynie.

Toccata i Fuga zamyka płytę. Utwór powstał w grudniu 2004 r., specjalnie na II Ogólnopolski Konkurs Organistów „Pro Organo 2005”, na zamówienie Fundacji Pro Organo. *Toccata i Fuga* ma improwizacyjno-wirtuozowski charakter. Stawia duże wymagania techniczne przed muzykiem. Kompozytor po mistrzowsku operuje tu fakturą organową. Dzieło to utrzymane jest w głośnej dynamice,

ukazujące pełnię brzmienia i potęgę instrumentu, dziś 52-głosowych organów „Sauera” w Bazylice Strzegomskiej.

Bartosz Patryk Rzyman



Marian Sawa. Urodzony 12 stycznia 1937 r. w Krasnymstawie, zmarł 27 kwietnia 2005 roku w Warszawie. Wielki i wybitny polski kompozytor, improwizator, organista i pedagog. W latach 1951–1955 uczęszczał do Salezjańskiej Szkoły Organistowskiej w Przemyślu. Następnie absolwent Warszawskiej Wyższej Szkoły Muzycznej, ukończonej dyplomami z organów, w klasie prof. Feliksa Rączkowskiego (1963) oraz z kompozycji, w klasie prof. Kazimierza Sikorskiego (1968). Marian Sawa wykładał na szczeblu średnim i wyższym szkolnictwa muzycznego w Warszawie oraz na Muzykologii UKSW. Otrzymał wiele nagród za swoje kompozycje, za osiągnięcia dydaktyczne, a także za piosenki dla dzieci. Jest autorem piosenki *Kolorowe kredki*. Współpracował z wieloma solistami i chórami, m.in. z Chórem UKSW, Warszawskim Zespołem Chorałowym, z Chórem Filharmonii Narodowej oraz z Warszawską Operą Kameralną, Teatrem Wielkim, Teatrem

Dramatycznym w Warszawie, Teatrem Polskim we Wrocławiu. Zasłynął jako wybitny improwizator. Nagrał wiele płyt dla polskich wytwórni. Jako organista występował z koncertami w Polsce i za granicą, m.in. Włochy, Niemcy, Austria. Twórczość Mariana Sawy jest niezwykle bogata i obszerna. Łącznie skomponował kilkadziesiąt utworów. Pisał dzieła instrumentalne, wokalne, wokально-instrumentalne. Na czoło dorobku wysuwa się twórczość organowa i chóralska. Wśród utworów organowych Mariana Sawy występują utwory głębokie, poważne, mistyczne wręcz uduchowione, dramatyczne, a także ruchliwe, energiczne, błyskotliwe a czasem nawet dowcipnie i groteskowe. Kompozytor w dziełach swych czerpie z bogactwa chorału gregoriańskiego, polskich katolickich pieśni kościelnych, muzyki ludowej. Ze swobodą wykorzystuje technikę polifoniczną oraz współczesne środki wypowiedzi. Po mistrzowsku włada fakturą organową. W swych dziełach łączy tradycję z nowoczesnością. Muzyka Mariana Sawy jest bardzo specyficzna, pełna kontrastów. Twórca w sposób genialny wypracował własny styl wypowiedzi, który jest rozpoznawalny. Jego muzyka jest niezwykle oryginalna, co widac w ciekawych rozwiązaniach harmonicznym oraz w formie. Kompozytor w swoich utworach stawia wykonawcy wyzwania techniczne jak i muzyczne. W repertuarze wielu polskich jak i też zagranicznych organistów znajdują się dzieła Mariana Sawy, które były wykonywane na wszystkich prestiżowych Festiwalach Muzyki Organowej w Polsce. W pierwszą rocznicę śmierci kompozytora, w 2006 r., utworzono Towarzystwo im. Mariana Sawy w Skierdach obok Warszawy, w celu propagowania twórczości wybitnego kompozytora.

Bartosz Patryk Rzyman – studiował na Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, w klasie organów doktora Piotra Rojka. We wrześniu 2007 r. otrzymał dyplom i tytuł magistra sztuki. Uczestniczył w kursach mistrzowskich prowadzonych przez m.in. prof. dr Christophera Krummachera, prof. Gerharda Weinbergera, prof. Haraldę Vogla i innych. Koncertuje w kraju i za granicą, występując na międzynarodowych festiwalach muzyki organowej, dając recitale solowe w Niemczech – Essen, Bielefeld, Dortmund, Kiel, Koeln, Eckernförde – i

Czechach. W Polsce grał na prestiżowych festiwalach: w Kazimierzu Dolnym, gdzie zasiadł za najstarszymi w Polsce organami, z 1620 r., w Jędrzejowie, Wolborzu, Sulejowie, Łodzi, Wrocławiu, Oleśnicy, Trzebnicy, Nowej Rudzie, Kielcach, Lublinie, Janowcu, Miasteczku Śląskim, Lutoryju, Kluczborku. Na zaproszenia różnych instytucji kościelnych i świeckich grał koncerty solowe, m.in. w Katedrze Polowej Wojska Polskiego w Warszawie, w Katedrze Opolskiej, w Katedrze Koszalińskiej, Bazylice Strzegomskiej, Sanktuarium NSPj w Szczecinie, Sanktuarium Matki Boskiej Objawiającej Cudowny Medalik w Zakopanem, w najstarszym w Polsce Sanktuarium Świętego Krzyża na Górze św. Krzyża, Opactwie Franciszkańskim na Górze św. Anny, w Ewangelickim Kościele Zbawiciela w Tomaszowie Mazowieckim. Mimo młodego wieku Bartosz Patryk Rzyman ma na swym koncie ponad 100 koncertów i recitali solowych. Artysta często gra i promuje twórczość Mariana Sawy, Konstancji Kochanickiej, Tomasza Kalisza czy Romualda Twardowskiego. Artysta należy do twórców i animatorów kultury we Wrocławiu oraz do Towarzystwa im. Mariana Sawy w Skierdach pod Warszawą. W 2009 r. wydano książkę z poezjami Bartosza Patryka Rzymana, pt. *Esquise*. Muzyk oprócz gry organowej zajmuje się także wokalistyką. Dysponuje głosem o rozszerzonej, ponad 3 oktawaowej skali. Posiada w dorobku nagrania radiowe i telewizyjne oraz dwie płyty: organową (2004) i wokalną (2004).

Fascynacje Bartosza Patryka Rzymana twórczością Mariana Sawy sięgają okresu studiów, ale jako student nie mógł jeszcze decydować o repertuarze utworów koncertowych. Po studiach, a właściwie od 2009 r., kiedy już sam decydował o doborze kompozycji swoich recitali czy koncertów, których bardzo wiele miałam zaszczyt prowadzić, w większości składały się one z utworów Mariana Sawy, a nawet były to koncerty monograficzne, które wypełniały tylko dzieła tego wspaniałego, polskiego kompozytora. Bartosza Patryka Rzymana śmiało można nazwać fascynatem i wielkim miłośnikiem twórczości Mariana Sawy. Artysta często mówi, że ta muzyka, tak bardzo go urzeka swym pięknem, klimatem, nastrojem

i aurą... Muzyka ta w niebywały sposób działa na jego wrażliwość. Gdy, na przykład, gra *Preludia* oparte na pieśniach kościelnych czy *Impropria*, zdarzyło się wiele razy, że przy wzruszeniu artysty przesłaniały nuty. Pamiętam koncerty w Niemczech i ten entuzjazm słuchaczy i aplauzy podziwu za wirtuozowską grę wielkich utworów Mariana Sawy i ten uśmiech szczęścia na twarzy muzyka, że jego ulubione utwory Mariana Sawy, tak trafiają do serc słuchaczy i są tak gorąco nagradzane oklaskami na stojąco i prośbami o bisy. Moją wieloletnią przyjaźń z Bartoszem Patrykiem Rzymanem pozwoliła mi bardziej poznać jego niezwykłą wrażliwość muzyczną i miłość do muzyki Mariana Sawy. Młody, koncertujący organista gra całym sercem i duszą, tego nie sposób wyrazić słowem, to trzeba usłyszeć... i zobaczyć...

Maria Ewa Syska
Wrocław, 11.IX.2011

Organy Bazyliki Strzegomskiej. Szafa organowa instrumentu pochodzi z 1794 r., kiedy to organmistrz z Ząbkowic Peter Zeitius wybudował nowy instrument, który w roku 1796 ukończył jego uczeń Johann Lieser. Organy posiadały wówczas 33 glosy. Prospekt rokokowo-klasycystyczny, architektoniczny, ozdobiony skromną dekoracją snycerską, malowany i złożony. W centralnej części prospektu (Brustwerk) znajduje się herb hrabiego Wengersky-Ungeschuetz, fundatora instrumentu. W latach 1859 oraz 1880 organy remontowane były przez firmę Schlag und Soehne ze Świdnicy, która nie zmieniła charakteru instrumentu. W 1927 r. niemiecka firma Sauer z Frankfurtu nad Odrą wybudowała zupełnie nowe organy, o romantycznym brzmieniu, z zachowaniem dawnego prospektu. Zmieniono trakturę gry z mechanicznej na pneumatyczną. Zainstalowano nowy, wolno-stojący kontuar. Od tamtej pory organy liczą 52 glosy, które rozmieszczone są na trzech manualach i pedale. Instrument strzegomskiego kościoła św. Piotra i Pawła został oznaczony przez firmę Sauer jako Opus 1348. Projekt dyspozycji wykonał dr Oscar Walcker





Collected works are virtuoso, masterly works and compositions full of reverie, prayer, mysticism, contemplation.

The CD is open by *Entrada festiva*, written by Marian Sawa in 1998 for gracing the Festival of the Organ Music in Jelenia Góra, in the church of Podwyższenia Krzyża Świętego. This is the virtuoso work with fanfare, ceremonial character. The composer in a very interesting way is weaving in the quotation of the song *Christus vincit, Christus regnat* in Poland known as *Chrystus Wodzem, Chrystus Królem*.

Three Elegies for organs or the grand piano. It is the cycle of the variations based on the theme of the song *I know whom I believe in....* This composition came into existence on 4–5 of September 1995. The work is a word of the memory for a pianist Ewa Niekraszewicz, dead tragically.

I Elegy – Misterioso: here the theme of the song is clearer. This music is disposing to meditation, reverie, prayer. The work is kept on form A-B-A1.

II Elegy – Dolente: here we are dealing with a two-part canon. Ostinato dotted rhythm and sextal and septimal leaps in the counterpoint are referring to Bach's rhetoric.

III Elegy – Funebre: it is held in the piece invoice. It resembles *Preludium in C minor Op. 28 No. 20* of Fryderyk Chopin. A regular, rhythmic quarter note, divided into pauses is summoning a funeral march. It symbolizes the passing time. The entire cycle is overflowing sadness, sorrow, suffering. It is meditation, prayer, considering above the frailty of the human life, above passing, above the purpose. This work as first on the grand piano for Musica Sacra Edition was recorded by Marcin Tadeusz lukaszewski. On the organs it is premiere recording by writing these words Bartosz Patryk Rzyman.

Polish Preludes came into existence in 2002 at professor Marietta Kruzel-Sosnowska's request. An original concertina, a variety of forms and an odd

mood characterize them. They are based on Advent and Christmas themes of the songs. From the whole set, Advent preludes *God's Archangel Gabriel* and *Bugle Call* *Everyone Let Us Sing* were recorded on this CD.

Preludes to themes of Polish songs of sextons.

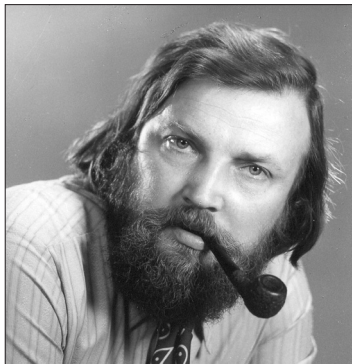
Marian Sawa composed this extensive cycle in 2003. Preludes are based on songs filling the entire liturgical year up. Among them there are very virtuoso compositions, so as for example *Prelude „The Mother of God, the Virgin”* and works full of seriousness, prayer, concentrating or even suffering and pain, as *Preludes for the Lent*. These works perfectly fit the liturgical and concert performance. An original, interesting concertina and a form characterize them. Compositions as well as the contractor are leading the listener into the state of prayer rapture. Thanks to such works we are inquiring like a sensitive and spiritual person their author was. These works are teaching faith and humilities to God and show how a great composer Marian Sawa was.

Sonata Hafis for keyboard instruments, composed in 1995, is a very interesting, striking, brilliant and virtuoso work. Its untypical title is holding one-quarter pots from the leap h-fis, with being leitmotif, appearing repeatedly in progress of the whole composition. A *Sonata Hafis* is one-piece work, with three contrasted developmental phases: I – *Presto*, II – *Meno Mosso*, being kind of a rest after the first fast part, full of reverie, reflection, mood of the calm, III – *Presto con fuoco*, being a virtuoso Coda, finishing the work. This is the first organ recording of this composition. However earlier work of this kind had already been copied on the grand piano and the harpsichord.

The *Toccata and Fugue* are closing the recording. The work arose in December 2004, specially to the II All-Polish Competition of Organists „Organo 2005 Pro”, to order of Foundation Pro Organo. The *Toccata and Fugue* have improvisational-virtuoso character. It is putting great specifications to the musician. The composer in a

masterly way is operating organ texture here. This work is held in loud dynamics, sounds portraying the height and the power of the instrument, today 52-registers of organs „Sauer” in the Basilica of Strzegom.

Bartosz Patryk Rzyman



Marian Sawa (January 12, 1937, Krasnystaw – April 27, 2005, Warsaw) was a Polish composer, organist, improviser, musicologist and pedagogue. He attended the Salesian Organ School in Przemyśl in 1951–1955. He graduated from the Fryderyk Chopin Academy of Music in Warsaw and received diplomas in Feliks Rączkowski's organ class and Kazimierz Sikorski's composition class. As a pedagogue he worked in Warsaw music education at the higher and academic level: F. Chopin Music Academy and Kardynał Stefan Wyszyński University (theoretical and practical musicology). He was a laureate of many composition prizes. He received a lot of prizes for teaching achievements as well as for songs for children. Sawa is an author of the song *Coloured pencils*. He cooperated with many soloists and choirs (the choir of

Kardynał Stefan Wyszyński University. He became famous for being outstanding improviser. He recorded many LPs and CDs for Polish companies. He toured as a soloist and an accompanist around the country and abroad. Artistic work of Marian Sawa is unusually rich and extensive. Altogether he composed a few hundred pieces. He wrote instrumental, vocal and vocal-instrumental work. To the head of possessions an organ and choral production is coming out. Deep, serious, mystical works are appearing among organ pieces straight out infused with spirituality, dramatic as well as busy, energetic, brilliant and with time even witty and grotesque. Many of his works evolved from a religious inspiration, including numerous pieces for a mixed choir and a men choir a capella but also great cantata- oratorio forms. In his music he often recalled Gregorian chant, Polish church songs and Polish folklor, sometimes combining them in one piece. With the freedom he is using the polyphonic technique and contemporary means of the statement. In a masterly fashion is ruling the organ invoice. In his work there is a combination of the tradition and the modernity. Sawa's music is very peculiar, full of contrasts. In the brilliant way the author developed the personal style of the statement which is recognizable. His music is unusually original what one can see in interesting harmonic solutions and in the form. The composer is putting technical as well as musical challenges for the contractor in his works. In the repertoire of many Polish and foreign organists there are works of Marian Sawa, which have been performed on all prestigious organ music festivals in Poland. In 2006, on the first anniversary of Marian Sawa's death, there has been a Marian Sawa's Society created in Skierny near Warsaw, which main goal is the promotion of artist's works.

Bartosz Patryk Rzyman – graduated from Karol Lipiński Music Academy in Wrocław in dr Piotr Rojek organ class. He has participated masterly courses led by prof. Dr. Christoph Krummacher, prof. Gerhard Weinberger, prof. Harald Vogel. He gives concerts in the country and abroad (Germany – Kiel, Koeln, Eckernförde,

Essen, Dortmund, Bielefeld, and in the Czech Republik) performing at international festivals of the organ music. In Poland he has played at prestigious festivals (in Kazimierz Dolny, where he seated at the oldest organs in Poland, Janowiec, Łódź, Wolbórz, Sulejów, Jędrzejów, Kielce, Wrocław, Oleśnica, Trzebnica, Nowa Ruda, Lublin, Miasteczko Śląskie, Lutoryż, Kluczbork). For inviting church and secular various institutions he has played solo concerts among others at the field department of the Polish army in Warsaw, the Cathedral in Opole, the Cathedral in Koszalin, the Basilica of Strzegom and many others. At his concerts Bartosz Patryk Rzyman often plays and promotes the works of Marian Sawa, Konstancja Kochaniec, Tomasz Kalisz and Romuald Twardowski. The artist belongs to authors and cultural managers in Wrocław and to the society of Marian Sawa in Skierdach near Warsaw. A book *Esquisse* with Bartosz Patryk Rzyman's poetry was published in 2009. The musician apart from the organ playing is dealing also with a vocalism. He has a voice widened over 3 of octave scale. In his achievements he has radio and television recordings and two CDs: organ (2004) and vocal (2004).

Bartosz Patryk Rzyman's fascination for the works of Marian Sawa still dates back to the study period but as the student could not decide on the repertoire of concerto pieces. After studies, actually from 2009 when the artist alone decided on the selection of compositions of his recitals or concerts many of which I had to conduct the chance, largely consisted of Sawa's works. And what's more these were monographic concerts which were filled up by only work of this wonderful Polish composer. Boldly it is possible to name Bartosz Patryk Rzyman great lover artistic work of Sawa. The artist often says that this music is so much bewitching him with its beauty, the climate and the mood. This music in the unprecedented way often works on his sensitivity. When he is playing Preludes based on sacred songs or Improperia, it happens that tears of moving the artist had hidden from view of notes. I remember concerts in Germany and this enthusiasm of listeners and apluz of

admiration around virtuoso performing of large number of Sawa's compositions. And this happy smile on the face of the musician that his favourite Sawa's compositions are finding their way to hearts of listeners and are so warmly being rewarded with standing applause and with requests for encores. My long-standing friendship with Bartek Patryk Rzyman let me get to know more of his extraordinary musical sensitivity and love of Sawa's music. The young organist giving a concert is playing with all his heart. It isn't possible to express by words. It is necessary to hear it And to see it.

*Maria Ewa Syska
September, 11, 201*

translated by Anna Ziobrowska

The Organ of the Basilica Minor of Strzegom. The organ front of the instrument was designed and constructed in 1794, when Peter Zeitius, an organ builder from Ząbkowice built the new instrument, which was finished in 1796 by his journeyman Johann Lieser. The organs had 33 registers then. The rococo-classical organ front, architectural, decorated with the modest woodcarving decoration, painted and gilded. In the central part of the organ front (Brustwerk) there is a coat of arms of the count Wengersky-Ungeschuetz, a founder of the instrument. In 1859 and 1880 renovated the organs were renovated by the company „Schlag und Soehne" from Świdnica which didn't change the capacity of the instrument. In 1927 the German company from Frankfurt on the Oder, „Sauer" built a brand new organs, with the Romantic tone, in compliance with the former front. The tracture was changed from mechanical to pneumatic. A new, free-upright console was put in. Since then the organs had 52 registers which have been arranged on three manuals and the pedal. The instrument of the church of St Peter and Paul was fixed by the company „Sauer" as Opus 1348. The project of instructions was designed by Dr Oscar Walcker (see page 8).

The Organ of the Basilica Minor of Strzegom**II Manual (Brustwerk)**

- 1 Klarinette 8'
- 2 Mixtur 4f
- 3 Sesquialtera 2 2/3' + 1 3/5'
- 4 Nachthorn 16'
- 5 Piccolo 2'
- 6 Prinzipal 4'
- 7 Traversfloete 4'
- 8 Geigenprinzipal 8'
- 9 Flute harm 8'
- 10 Weidenpfeife 8'

III Manual (Schwellwerk)

- 11 Flauto dolce 4'
- 12 Quintatoen 8'
- 13 Vox coelestis 8'
- 14 Aeolina 8'
- 15 Concertfloete 8'
- 16 Hornprinzipal 8'
- 17 Schalmey 8'
- 18 Violine 4'
- 19 Flautino 2'
- 20 Zartquinte 2 2/3'
- 21 Terz 1 3/5'
- 22 Siffloete 1'
- 23 Lieblich Gedackt 16'
- 24 Grosse Mischung 1-5f
- 25 Horn 8'
- 26 Rankett 16'
- 27 Unter III
- 28 Ober III

I Manual (Hauptwerk)

- 29 III/II
- 30 III/I
- 31 II/I
- 32 Gross Prinzipal 16'
- 33 Prinzipal 8'
- 34 Doppelfloete 8'

- 35 Gambe 8'
- 36 Gedackt 8'
- 37 Gemshorn 8'
- 38 Rohrflöte 4'
- 39 Oktave 4'
- 40 Oktave 2'
- 41 Nasard 2 2/3'
- 42 Cymbel 4f
- 43 Kornett 3-5 f
- 44 Trompete 8'
- 45 Tremolo
- 46 Unter II/I
- 47 III/P
- 48 II/P
- 49 I/P

Pedal

- 50 Violoncello 8'
- 51 Bassfloete 8'
- 52 Prinzipalbass 16'
- 53 Violonbass 16'
- 54 Subbass 16'
- 55 Echobass 16'
- 56 Octavbass 8'
- 57 Prinzipal 4'
- 58 Nachthorn 2'
- 59 Nasard 5 1/3'
- 60 Quintbass 10 2/3'
- 61 Rankett 16'
- 62 Posaune 16'
- 63 –
- 64 Ober II/P

Mezzoforte, Forte, Tutti, Freie Comb., Handreg. z fr. Comb., Handreg „ab“, Zungen „ab“, Crescendowalzer, Schwellen (III Man.), Aut. ped., Wiatrownice w systemie Taschenlade. Traktura gry i rejestrów pneumatyczna.

Bartosz Patryk Rzyman



Acte Préalable

LEADING LABEL PROMOTING POLISH MUSIC & MUSICIANS

www.acteprealable.com

Marian Sawa at Acte Préalable

AP0005 • DDD • 51'18"
© 1998

The New Polish Music Panorama – I

H. M. Górecki – *Cantata* op. 26; J. Luciw – *Assumpta est Maria*; P. Lukaszewski – *Stabat Mater*; M. Sawa – *Victimae paschalis laudes*; J. Wępcowski – *Ave Maria, Mater mea*; S. Moryto – *Ecce nunc benedicite, Dominum*; M. Lukaszewski – *Parce Domine*; M. Borkowski – *Psalmus*

World premiere recording

THE NEW POLISH MUSIC PANORAMA - I
THE NEW POLISH MUSIC PANORAMA - I
MUZYKA ORGANOWA I CHORALNA
ORGAN AND CHORAL MUSIC



AP0016 • DDD • 66'03"
© 1999 • © 1999

XXth Century Polish Piano Music

Marian Sawa – 4 *Mazurkas*, *Scherzo*; Jan Fotek – 7 *Preludes*; Wojciech Lukaszewski – *Toccata*; Kazimierz Serocki – *A piacere*; Grażyna Bacewicz – 10 *Concert Studies*; Marian Borkowski – *Toccata*; *Fragmenti*

World premiere recording



XXth CENTURY POLISH PIANO MUSIC

MARIAN LUKASZEWSKI - piano

Marian Sawa, Jan Fotek, Wojciech Lukaszewski, Kazimierz Serocki, Grażyna Bacewicz, Marian Borkowski



AP0030 • DDD • 58'49"
© 1999 • © 1999

Marian Sawa (1937-2005)

Organ Works – I

Sequence no. 1 *Dies Irae*; *Fresk gregoriański*; *Jubilatio Deo*; Choral fantasia *Toi qui disposes* for two performers; *Lauba* for two performers; Concerto no. 5 for organ and orchestra

World premiere recording



Marian Sawa

ORGAN MUSIC II

Mariała Krusz-Sankowska

AP0068 • DDD • 70'13"
© 2000 • © 2001

Marian Sawa (1937-2005)

Organ Works – II

Partita Jezu Chryste, Panie miły; *Partita Rozmyślajmy dziś, wiemi chrześcijanie*; *Lamentacje*; *Ecce lignum Crucis*; *Partita Christus nam zmartwychwstał jest*; *Partita Wesoły nam dzień dziś nastał*; *Surrexit Christus hodie*

World premiere recording

AP0078 • DDD • 50'38"
© 2000 • © 2001

St. Klemens Hofbauer Praised with Song
Marian Sawa – *Tryptyk o św. Klemensie*; *Nad brzegami Wisły*; *Pieśni z czasów św. Klemensa*; Alfons Klamon – *Juz od dawna*; *Pan wysłał uczniów*; *Święty Klemensie nasz Patronie*; Paweł Lukaszewski – *Święty Klemensie*; *Litania do św. Klemensa*

World premiere recording



Św. Klemens Hofbauer
pieśnią sławiony
Praised with Song

Alfons Klamon
Marian Sawa
Paweł Lukaszewski

Święty Klemensie nasz Patronie
Święty Klemensie nasz Patronie
Święty Klemensie nasz Patronie
Święty Klemensie nasz Patronie
Święty Klemensie nasz Patronie
Święty Klemensie nasz Patronie
Święty Klemensie nasz Patronie
Święty Klemensie nasz Patronie
Święty Klemensie nasz Patronie
Święty Klemensie nasz Patronie



AP0081 • DDD • 75'25"
© 2001 • © 2002

Marian Sawa (1937-2005)

Organ Works – III

B-A-C-H; *Three Improperia*; *Pascha Nostra* for trumpet and organ; *Fresk* for flute and organ; *Hymnus in honorem Sancti Petri et Pauli*; *Magnificat* for soprano and organ; *Obrazki tancerzne*; *Largo* for violin and organ; *Sonata II*

World premiere recording



Marian Sawa

Organ Music – III

Jan Bokszażanin

Marek Andrzej Szost
Gregorz Lisk
Ryszard Mielniczak
Małgorzata Włodarczyk

